

V E N D I M
Nr. 43, datë 18.5.2001

“NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË”

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Fehmi Abdiu,	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Sabri Rrapi,	Anëtar i “““
Zija Vuci,	Anëtar i “““
Hajredin Fuga,	Anëtar i “““
Alfred Karamuço,	Anëtar i “““
Kujtim Puto,	Anëtar i “““
Sokol Sadushi,	Anëtar i “““
Kristofor Peçi,	Anëtar i “““

me sekretare Arbenka Lalica, në datat 02.2.2001 dhe 13.2.2001, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.7 Akti që i përket:

KËRKUESE: Shoqata Kombëtare e të Shpronësuarëve “Pronësi me drejtësi”, përfaqësuar nga avokat Agim Tartari.

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

1. Kuvendi i Republikës së Shqipërisë, në mungesë.
2. Këshilli i Ministrave i Republikës së Shqipërisë, në mungesë.
3. Shoqata e qiramarrësve të banesave shtetërore ish-pronë private, përfaqësuar nga zotërinjtë Pirro Polo, Pertef Deveja e Riza Kamberi, me autorizim.

O B J E K T I:

Shfuqizimin si antikushtetues i nenit 4 të ligjit nr.8647, datë 24.7.2000 “Për disa ndryshime në ligjin nr.8030, datë 15.11.1995 “Për kontributin e shtetit për familjet e pastreha””, ndryshimin e paragrafeve të dytë e të tretë të nenit 1 të të njëjtit ligj dhe shfuqizimin e nenit 10 të ligjit nr.8030, datë 15.11.1995 “Për kontributin e shtetit për familjet e pastreha”.

Për shfuqizimin e këtyre dispozitave, kërkuesi parashtron këto shkaqe:

1. Neni 4 i ligjit cenon të drejtën e pronësisë të sanksionuar nga nenet 41 e 42 të Kushtetutës dhe neni 6 i Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut. Ai prek tërësisht rolin dhe rëndësinë e vullnetit të palëve me anë të kontratës;

- Ky nen vjen në kundërshtim me nenin 11/1 dhe 41/4 të Kushtetutës sepse cenon lirinë e veprimtarisë ekonomike dhe bën shpronësim pa shpërblim, sepse të detyron të marrësh qira 100 lekë për një pronë, që mund të jepet lehtësisht me qira për 20 mijë lekë.

- Neni 4 është i njëanshëm sepse zgjidh vetëm problemin e qiramarrësve pa patur parasysh se mospagimi i qirasë përbën një problem social për ata që e pësojnë.

2. Në nenin 1 shprehja “Privatizimi i këtyre banesave kryhet sipas kriterëve ... duke i shtuar tarifës indeksin e korigjimit të çmimeve”, duhet të shfuqizohet si antikushtetues se të le përshtypjen që këto banesa që në fakt u janë kthyer pronarëve, do të privatizohen në favor të qiramarrësve.

3. Shfuqizimi i nenit 4 nuk duhet të shërbejë për të sjellë në fuqi nenin 10 të ligjit nr.8030, datë 15.11.1995, sepse për të njëjtat arsye edhe kjo dispozitë është antikushtetuese.

4. Terminologjia e përdorur “banesa shtetërore ish-pronë private” dëshmon për një tendencë tepër të rrezikshme, në atë të mosnjohjes së kthimit të pronave pronarëve. Ky term të zëvendësohet me termin “banesa private ish-pronë shtetërore”, që i përgjigjet më mirë njëmendësisë së sotme.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Kristofor Peçi, përfaqësuesit e kërkuesit, të subjektit të

interesuar dhe analizoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

Gjykata Kushtetuese, me vendimin nr.5, datë 27.2.1997, ka shfuqizuar nenin 11 të ligjit nr.8030, datë 15.11.1995 “Për kontributin e shtetit për familjet e pastreha”, duke rekomanduar që të rregullohet me një dispozitë tjetër detyrimi i qiramarrësve të banesave ish-pronë private për pagimin e qirasë brenda fuqisë së tyre ekonomike, deri në zgjidhjen e strehimit të tyre, ndërsa diferenca e masës së qirasë të përballohet nga shteti.

Sipas nenit 4 të ligjit nr.8647, datë 29.7.2000, i cili ndryshon nenin 10 të ligjit nr.8030, datë 15.11.1995 “Për kontributin e shtetit për familjet e pastreha”, problemi i qirasë për banesat ish-pronë private rregullohet në këtë mënyrë: “Deri në zgjidhjen e strehimit, qytetarët e pastrehë që banojnë në banesa ish-pronë private, do të paguajnë qira sipas tarifave që paguanin në kohën e hyrjes në fuqi të ligjit nr.7698, datë 15.4.1993 “Për kthimin dhe kompensimin e pronave ish-pronarëve”.

Kërkuesi pretendon se përmbajtja e këtij neni është antikushtetues sepse i privon ish-pronarët nga e drejta për të gëzuar frytet e sendit të dhënë me qira.

Gjykata Kushtetuese çmon se ligji nr.8647, datë 24.7.2000, duke bërë disa ndryshime në ligjin nr.8030, datë 15.11.1995 “Për kontributin e shtetit për familjet e pastreha”, ka për qëllim që të ndihmojë sa të jetë e mundur familjet që banojnë me qira në banesa ish-pronë private, deri në zgjidhjen e strehimit të tyre. Një qëllim të tillë ka edhe neni 4 i ligjit, i cili ndryshon nenin 10 të ligjit të mëparshëm, duke vendosur tarifa të ulta qiraje për të ndihmuar qiramarrësit, për të krijuar mundësi reale për zgjidhjen e strehimit të tyre dhe njëkohësisht lirim të banesave për ish-pronarët. Caktimi i tarifave të tilla është në përputhje edhe me vendimin nr.5, datë 27.2.1997 të Gjykatës Kushtetuese, në të cilin arsyetohet se masa e qirasë duhet të jetë brenda fuqisë ekonomike të këtyre familjeve.

Përsa i përket përcaktimit tjetër të këtij vendimi të Gjykatës Kushtetuese që diferenca e masës së qirasë të përballohet nga shteti, neni 4 i ligjit nuk bën fjalë dhe pikërisht për këtë kërkuesi pretendon se ai është antikushtetues. Por, fakti i mospërmendjes së detyrimit që shteti do të marrë përsipër të realizojë, nuk e bën përmbajtjen e këtij neni antikushtetues. Kjo dispozitë përcakton masën e qirasë që do të paguajnë qytetarët e pastrehë si qiramarrës, por nuk rregullon masën në tërësi të qirasë për këto banesa dhe pjesën e kontributit të shtetit. Përballimi nga shteti i diferencës së masës së qirasë, e cila nuk përcaktohet në nenin objekt kërkesë, mund të bëhet me dispozita të tjera. Vetë ligji nr.8647, datë 24.7.2000 në nenin 5, përcakton se ngarkohet Këshilli i Ministrave të nxjerrë akte nënligjore për procedurat e veprimeve që do të kryhen nga Enti Kombëtar i Banësive, si dhe për sigurimin e burimeve financiare.

E parë çështja në këtë aspekt, Gjykata Kushtetuese, e cila vepron në rolin e ligjvënësit negativ, nuk mund ta pranojë kërkesën për shfuqizimin e nenit 4 si antikushtetues, por ajo, me këtë rast, konfirmon edhe njëherë qëndrimin e mbajtur me vendimin e saj nr.5, datë 27.2.1997 që për këto banesa ligjvënësi të caktojë një masë qiraje duke theksuar që diferenca do të përballohet nga shteti. Në këtë mënyrë do të zgjidhet plotësisht problemi i qirasë së këtyre banësive, i cili do të vazhdojë deri në zgjidhjen e strehimit për qytetarët e pastrehë, por pa dëmtuar asnjërin palë. Neni 4 i ligjit nuk ka kufizim ose cenim të të drejtave kushtetuese të ish-pronarëve, siç pretendohet në kërkesë. Për qiranë e këtyre banësive ka një ometim (boshllëk ligjor) sepse në asnjë akt normativ nuk përcaktohet mënyra e përballimit të diferencës së qirasë. Por, ky nen nuk bëhet pengesë që ligjvënësi të nxjerrë një dispozitë tjetër për të plotësuar këtë boshllëk dhe për të përmbushur edhe detyrimin kushtetues të parashikuar në nenin 181/1 të Kushtetutës.

Pretendimi tjetër i kërkuesit për shfuqizim të fjalisë së dytë të nenit 1 të ligjit objekt kërkesë, për shkak se sipas tij le përshtypjen se këto banesa ish-pronë private do të privatizohen në favor të qiramarrësve, është i gabuar. Ky nen nuk bën fjalë për banesat ish-pronë private, por për banesat që do t’u sigurohen qytetarëve të pastrehë nëpërmjet Entit Kombëtar të Banësive, duke u garantuar atyre edhe të drejtën e privatizimit sipas ligjit. Në këto kushte, ky pretendim nuk ka objekt, prandaj duhet rrëzuar.

Kërkuesi ka parashtruar edhe një shkak tjetër për të shfuqizuar si antikushtetuese dispozitat e ligjit nr.8647, datë 24.7.2000 dhe pikërisht terminologjinë e përdorur: “banesa shtetërore ish-pronë private”, duke theksuar se kjo dëshmon për një tendencë tepër të rrezikshme, për mosnjohje të pronës

së ish-pronarëve. Zëvendësimi i këtij termi me fjalët “banesa private ish-pronë shtetërore”, siç pretendohet në kërkesë, nuk mund të përbëjë objekt shqyrtimi në Gjykatën Kushtetuese, përderisa përdorimi i termave të tillë nuk çënon thelbin e ndonjë të drejte. Për rastin e kthimit të pronave ish-pronarëve nuk ka rëndësi emërtimi i këtyre pronave, por garancitë ligjor për të realizuar plotësisht një kthim të tillë.

Gjykata Kushtetuese duke vlerësuar përmbajtjen e nenit 4 të ligjit në pajtim me Kushtetutën dhe njëkohësisht duke rikonfirmuar qëndrimin e mbajtur në vendimin e mëparshëm të saj, për plotësimin e boshllëkut ligjor, i përmbahet plotësisht kompetencave të saj të garantuara nga Kushtetuta, me qëllim që ky problem i rëndësishëm social të zgjidhet drejt nga organet përkatëse shtetërore.

PËR KËTO ARSYE:

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, duke u bazuar në nenin 131/a të Kushtetutës të Republikës së Shqipërisë, si dhe në nenin 72 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

V E N D O S I:

- Rrëzimin e kërkesës.
- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.